

اسلام دینی

مسلمانلارنىڭ مركزى دىنىيە نىظارىتىدە مەنىسى
عبدالرحمن ابن الشىخ زىين الله و «سولى اتى

«تياشكىنىت ۱۹۸۹ يىلى»

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله وحده، والصلاة والسلام على من لا نبي بعده
وعلى آله واصحابه اجمعين

حاضرگي وقتده ساويت حلقي اجتماعي ترفيقات
تأريخيدنه جدي بر مر حله ني باسيب اوتماقده . دياريميرده
قايتا قوريش جرياني باريب تورمافده . بو حرکت هر
ساحه گه علاقه دار بولگانيديك مسلمانلرنيدك ديني حيات
و فعاليتي گه هم نيگهشله دور ، البته چودكي ساويست
جمعيتي ميرني ديموكراتيا لاشتيريش ساويت فاونديچيليكوده
فيد قيلينگان اما هنور گه قدر تولوغي بيلان عملده
تطبيق قيلينماگان دين و ديني ايركيدليكني تامينلاوچي
بندلر اينديليكدنه حياتده حقيقتا اوز كوچيگه كيسرا دي
ديماركودور .

آشكاره ليك وقايتا قوريش جرياني نينك ثمره سي
صفتيده اورتا آسيا و قازاغستان مسلمانلري ديني
باشقارمه سي نينك عالي هيئتي طالب علم لريميزني اوقو
كتابي بيلان تامينلاش مقصديده و مسلمان فرزندلر ديس
اسلام بيلان تائيشيب فويسون ديب اوشبو كتابچه نيسي
قايتاده ن باستيريش گه قرار قيلدي .
اوشبو كتابني تاليف قيلگان سلف صالح لريمير گه
ويو كتابلرني چاپ ايتمشده كوشيش كورسانگان ديني
باشقارمه خادم لريگه اجر و ثواب بولور ديگان امينده
قالاميز .

آمين يا رب العالمين

اورتا آسيا و قازاغستان مسلمانلري
ديني باشقارمه سي نينك عالي هيئتي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اِنَّ الدِّیْنَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ . و مَا اِخْتَلَفَ
الدِّیْنَ اَوْ تَوَا الْكِتَابَ الْاَمِّنْ بَعْدِ مَا جَاَهُمُ الْعِلْمُ
بَغْیًا بَیْنَهُمْ . و مَنْ یَكْفُرْ بِآیَاتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ
سَرِیْعُ الْحِسَابِ . (سورة آل عمران ۱۷ آیت).

یعنی : اللہ تعالیٰ قاشندہ مقبول بولغان دین ،
اسلام دینیدر . قرآن کریم نك نزولندن صوكره ،
حقیقتنی بله توروب ، اهل كتاب حسدلرندن
اختلاف ایتدیله . اللہ تعالیٰ نك آیاتنی كم بولسه
انكار ایتسه ، اللہ تعالیٰ نك حسابی یكلدر .

ایمان . اعتقاد

پیغمبر مرز محمد صلی اللہ علیہ وسلم اللہ تعالیٰ حضرت نندن کیتور گئی نہ رسالہ گہ دل ایلہ اقرار ایتوب کوگل ایلہ اشانوعہ ایمان ہم اعتقاد دیبولہ در . عرب تلی ایلہ ایمان کینورہ طورعان سوزار اوشبولارد در .

لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ .

معنی سی : اللہ تعالیٰ دن باشقہ حخلق اوزرنده فلق ایدلش ذات ہیج یوقدر .
محمد صلی اللہ علیہ وسلم اللہ صلی تک ایلچسیدر .
اشهد ان لا الہ الا اللہ و اشهد ان محمد عبده و رسوله .

معنی سی : اللہ تعالیٰ دن باشقا حخلق اوررنده فلق ایدلش ذات ہیج یوقدر دیہ گواھلق بیرم

هم محمد صلى الله عليه وسلم الله تعالى نك فلى
وبنده لهرگه دين اوگره تو اوچون ببه رلمش ايلچيسيدر
ديه گواھلق بيره م.

قسقهلق ايله ايمان كيتوره تورغان سوزلر
بولعان ئوچون بو سوزلرنى « ايمان اجمالى » ديپورلر
ئەمما، برەم برەم آيرب ايمان كيتوروگه « ايمان
تفصيلى » ديپورلر.

ايمان تفصيلى اوشبودر:

آمنت بالله و ملائكته و كتبه و رسله و اليوم
الآخر و القدر خيره و شره من الله تعالى و البعث
بعد الموت:

معنى سى: اشاندم الله تعالى گه - فرشته لرينه،
كتابلارينه، پيغمبرلارينه، قيامت كونينه، ايزگولك
و بلوزلق الله تعالى نك تقديرى ايله ايكه نلگينه،
اولگه ندين هوڭ قبردن تربلب چغوغه.

بناى اسلام

مؤمن و مسلمانلار اوچون يوقارىده ، بيله نكەن
ره و شده ايماڭ كيتورمهك ، نه و لكده بيش وقت نماز
اوقوماق ، هر يل رمضان شريف آينده روزه توتماق ،
زكات بيرو تيوشلى بولسه ، شريعت كورسه نكەن
ره و شده صدقه بيرمهك ، كوچى يتسه عمر نده پر
مرتبه حج قىلماق فرضدر . اوشبو ايماڭ ، نماز ،
روزه ، زكات ، حج نى بناى اسلام دىيورلار (اسلام-
نك بئاسى) ديمه كدر .

مسلمان كشىلرگه بلورگه تيوشلى بولغان نوسهلر
قرآن شريف .

قرآن شريف ، الله تعالذ دن پيغمبر مزم محمد
صلى الله عليه و سلم آرقلى يبارلش حق كتابدر .
مويدا بولغان سوزلر الله تعالى سوزلريدر . قرآن

شريف آزالاب - آزالاب كیلوب، بیگرمی اوچ بل قدر
مدتده تمام بولمیشدر.

ایمان اعتقادلار، تیوشلی-عمللر، بندهلر اوچون
کیره کلی بولغان او گوت نصیحتلر جمله سی قرآن
شريف ئچنده بارددر. اوتکهن پیغمبرلرنک و بلشقه
خلقلرنک خبراری کپلهچه کده بولاچاق واقعهلر،
قیامت کونی، جنت، جهنم خبرلری، قرآن شريف ده
سویله نیشدر. عرب تلی ایله بولغان قرآن شريف،
پیغمبرمز محمد صلی الله علیه و سلم زمانندن بو
کونگه چه همیشه ساقلانوب کیلمیشدر. و بوندن
سوگئیلارغا هم شول حالده سلامت قالاچقدر.

حدیث شريف.

محمد صلی الله علیه و سلم سویله گهن سوزلرنی
حدیث دیوله در. محمد صلی الله علیه و سلم نك سوز
لرینی صحابه لر بیک دیقت ایله نكلاب خاطرلرینه

ساقلاپ، سوڭغى بوونلارغە سويله گەنلر. محمد
صلى الله عليه وسلم سوزلىرى بوون-بوون سويله-
نوب كىلوب بزار گە- ايرشكەن.

محمد عليه السلام نىڭ سوزلىرى- حديثلر جىلوب
كتاب روشندە پارلغانلار. حديث كىتابلىرى بايتاق
بولوب، معتبرلىرى، اتى كىتابدر. آلا؛

صحيح بخارى صحيح مسلم، سنن ابى داود،
جامع ترمذى، سنن نسائى، سنن ابن ماجه.

اعتقاد و عمل روشلىرى قرآن شريف و حديثلر ده
آچق ايتوب كورسه تلمشدر. مسلمانلار اوزلر نىڭ
هر اشله رن قرآن و حديثلر گە موافق قىلورلار.
دىن نوغروسندە بىرەر مشكل لك لر بولسه قرآن
و حديثلردن قاراپ، شكىللرنى آچارلار. اوزلىرى
آكلى آلماعان كىسلر، بلوچىلر و آتلاوچىلاردن
سوزلار و اوكرە نورلر ده آنلارغا ابهروب عمل قىلورلار.

عبادت

الله تعالیٰ دینمادانی دەتوون نەرسەارنی بزنگ
اوچون پاراقتان، بز شول نرسەلردن نلەگەنچە
فائدالانابز، بز الله تعالیٰ نك بیرگەن اوشبو
نعمتترینە شکرانە قیلورغە تیوشلپیز. الله تعالیٰ گە
ئیک زور شکرانە قیلو عبادت قیلو بلەن بولادر.
عبادت دیب الله تعالیٰ بیورغان روشچە آشا
اوز گنگ قوالق و بندە چیلگگی کورسەتوگە ئەبتو.
لەدر، الله تعالیٰ بز گە بز نیچە تورلی عبادت
قیلورغا بیورغان. بز شول عبادتلرنی قیلساق
زور ثوابلی بولوب آخرت کەنندە بەختلی بولاچاقبز.
ئەگەردە قیاماساق زور گناهای بولاب آخرت
کونندە اور حالگە توشەچەکبز.

بو عبادتلرنىڭ بوسى نامازدر.

ناماز بر عبادت. اول عبادتتە اللە تعالى گە
اوزىڭنىڭ بىندە چىلىكىڭنى كورسەتەسەڭ. بو اشلەرنىڭ
بارسىنى دە اللە تعالى نى ايسىدە توتوب بىك
اخلاص بىلەن قىلاسەڭ. ناماز اوقوغان كىشى اللە
تعالى حضورنىدا تورغانلىقىدىن آنىڭ تەنى، كىيىمى،
ناماز اوقى تورغان اورنى نە جىسلردىن پاك بولورغە
تيوش. آنىڭ سوڭىدا ناماز اوقى تورغان كىشى
اوزى پاك بولسادا ناماز اوچون ايرىم روشدە
يوونوب آلورغە دە كىرەك. بولاي يوونوغا «طهارة»
دەپ ايتولەدر.

طهارة الماق روشى.

ئىك ئلك گوئىل ابلە طهارة لەنە چە گى نيت
قىلنور. بىسم اللە الرحمن الرحيم دەپ پاك سو ابلە

ايكى فولين بلەزكەرى ايله ئوچ مرتبه بوولور.
أغزغه اوچ مرتبه صو آلب چايقاب تاشلار. مسواك،
اشچوتكى ياكە بارماقلار ايله تشلەرن اشفودر.
اوچ مرتبه بورونعه صو آلب سگگورور. اوچ مرتبه
يوز بوولور. قوللار، ترسەكلەر ايله اوچ مرتبه
بوولور. باشنك دورتدن بر الوشینه مسح قيلنور.
قولاقلارغه موينغا چلاتقان قول ايله سورتلور.
آياقلار توبقلار ايله اوچ مرتبه بوولور. اگرده
آياقلاردا مسح قيلورغه يارى تورغان آياق كيومى
بولسە آكارغه مسح قيلنور.

آياق كيوملرينه مسح قيلماق.

ظهارت آلوچى كشينك آياقلارندا، نلكدن
ظهارت ايله كبولگەن پاك آياق كيومى بولسە
شوئكارغه مسح ايتمەك آياقلارنى يوو اورنبنه تورادر،

اوشبو روشده بولغان آياق كېوملرېنە مسح
ايتمەك دورست بولور:

(۱) اول آياق كېومى جەپە ولەب بورورگە
چەكلق بولسون.

(۲) بالئرى آياق توبوقلارېنە تېوب قابلاب
تورسون.

(۳) آياق نك اوچ بارماقى سيارلق پرتقى-
تېشوگى بولماسون.

(۴) پاك بولسون.

(۵) مسح نك مدتى تولغان بولماسون.

اويدە تورغان كشىگە بر نە ولك بوينچا،
الغان طهارتلىرىنك بارسنداده مسح قىلو
دورستدر.

سفرده بولغان كشى اوچ نە ولك بوينچا آياق
كېوملرېنە مسح قىلا آلادر. كون ايتك ويون

آياق كېيىمى، بائىنكىكە ھىم چىداملى چىتوكلىرگە
مىسح ايتىمەك دورىست بولور.
چىداملى تولا اويوقلارغادا مىسح قىلنور.

طھارتنىڭ فرضلىرى.

طھارت ئالغاندا، اوشبو عمللەر فرضدر: (۱) ماڭلاي
چاچىدىن آلۇب ئىبەك آستىنە قىدرى و بىر قولاق
يوشاغىدىن اىكىنچى قولاق يوشاغىنە قىدرى يوزنى
بىر مرتبە يوماق. (۲) ترسەكلر ايلە ايكى قولنى برەر
مرتبە يوماق. (۳) باشنىڭ دورت اولوشىدىن بر اولوشىنە
قىدرى قوللارنى چىلان بىر مىسح قىلماق. (۴) توبوقلارنى
ايلە آياقلارنى يوماق. اوشبو دورت نەرسەنىڭ
بىرسىگە قالسادا طھارت-طھارت بولماس و نماز
اوقورغا پاراماس.

شرط تو گل در. قايچان يا بيلغان بولسادا مسح قیلو
دورست در.

جراحت اوستنده گي نرسه آلینو، یا ایسه توشوب
کیتو ایله مسح بوزولمیدر.

عذرلی کشی.

بر نماز اوقب بتارلك وقت طهارتلی بولب تورا
آلماغان کشی عذرلی کشی بولادر. مثلا: بره ونك
بورنندان هامان فان کیلب تورسا، یا ایسه چراحتن
أرين كېك نرسه لر آغوب تورسا، اول کشی عذرلی
کشی بولادر. عذرلی کشیگه هر نماز اوچون
طهارت آلو نیوش بولادر. شول نماز اچنده آتکاردان
طهارت نی بوزا تورغان نرسه لر کیلوب تورسادا،
طهارتی بوزولماغان سانالادر. شولایوق شول نماز
وقتنده کیلگه ن نجس کییمگه، یا ایسه نماز اوقی

تورغان اورنينا تيسه ده نجس كه حساب ايتولميدر.
 شول نمازنك وقتى اوتكه چده نجس حساب ايتلوب،
 ايكنچى نماز اوچون آنسى پاكل او تىوش بولادر.
 عذرلى كشينك طهارتى پر نماز وقتينه غنه ياريدر.
 ايكنچى نماز وقتى كرو بلهن بوزولادر. شول نماز
 وقتنده آكار بر طهارت بلهن تله سه نيندى نماز
 اوقرغا دورست در. عذرلى كشينك طهارت آلوب
 آياق كيومى كيگه نچه عذرى كيلمى تورسا، آياق
 كيومينه مسع قيلوويدا دورست در.

تيمم

نماز اوقو اوچون طهارتلى بولو تىوشليدر.
 اگرده بره ر سبب بلهن طهارت آلو مومكين بولماسا،

اول وقت ده تيمم سوغو تيوشدر. تيمم ديب پاك يير
 ذاتينا قوللارنى سوعب بيت و قوللارغا سىپاوغه
 ايتوله در. تيمم اوشبو روشده قىلونادر: **ثيک الڪ**
بسم الله ايتوب نماز اوچون تيمم سوغاچاغىگنى
اويليسك. آندان سوڭ اوچلارك بلهن پاك يير
 ذاتينا سوغاسكدا، آندان سوڭ شول اوچلارك بلهن
 بوتون يوزگنى سىپيسك. آندان سوڭ تاغى بر مرتبه
 اوچلارگنى پاك يير ذاتينه سوعب، الڪ سول قولك
 بلهن اوڭ قولگنى سىپاب چغاسك. آندان سوڭ
 اوڭ قولك بلهن سول قولگنى سىپاب چغاسك.
 قوللارنى سىپاغاندا بارماق باشلارندان آلب
 ترسه كنى بترگه نچه سىپىسك. مونا شول اش تيمم
 بولادر. يير ذاتى ديب توفراق بالچق، توزان، قوم،
 تاش كبك اريمى تورغان نرسه لرگه ايتوله در. موندى
 نرسه لر بيرده بولماساذا ياريدر. مثلا: آيرم تاشقا،

كېومگە قونغان تۇزانغا، بالچق، تاش دېوارغە سوغو
دورست در.

تېم طھارتنى بوزا تورغان نرسەلر بلەن ھەم
سو بلەن طھارت آلورغە کوچ يېتو بلەن بوزولادر.
عسللەنو واجب بولوبدە برەر سبب بلەن عسل
قوينو مومکين بولماسا، تېم سوغو، عسل اورنېنە
تورادر. طھارت آلورغا مومکين بولماو شولای ھولا:
آورو بولوردا سو بلەن طھارت آلغاندا ضرر
کيلودن قورقار. ۲) سفردە بولوردا يانندا سو
بولماس ياکە بولوردا انى آلا آلماس. ۳) سفردە
يانندە سو بولور لە کين اوزېنە ياکە حيوانېنە ئچەر
اوچون کيرەك بولور. ۴) اويدا بولوبدا طھارت
آلوب تورسا عید و جنازە نمازېنە اولگورە آلماسلق
بولور.

فرض، واجب هم سنت نماز لار.

فرض نماز لار: صبی لقدان آیرلغان (مکلف)
کشیلر گه هر تهولکده بش وقت نمازنی اوقوماق
فرضدر.

فرض نماز لار: ایرته نمازی ایکی رکعت.
(۲) اوپله نمازی دورت رکعت. (۳) ایکندی نمازی
دورت رکعت. (۴) آخشام نمازی اوچ رکعت.
(۵) یهستو نمازی دورت رکعت.

سنت نماز لار: (۱) ایرته نمازی آلدنده ایکی
رکعت، (۲) اوپله نمازی آلدنده دورت رکعت
و آرتنده ایکی رکعت. (۳) آخشام نمازی آرتنده
ایکی رکعت. (۴) یهستو نمازی آرتنده ایکی
رکعت. (۵) رمضان آپنده تراویح نمازی.

واجب نماز لار: یهستو نمازی فرضی هم سنتی
آرتنده اوچ رکعت وتر نمازی.

فرض نمازلارنىڭ وقتلىرى.

تاڭ توغاندىن ان آلب قوياش چغا باشلانغانغا قدرى
ايرته نماز وقتىدر. توش آوشقاندىن سوڭ، توش
وقتى دە بولغان كوله گەدن باشقا، هر نەرسەنىڭ
كوله گەسى اوزى قدرى ايكى اولوش بولغانغا
قدرى اويلە نمازى وقتىدر. اويلە وقتى چققاندىن
سوڭ قوياش بايوانغا قدرى ايكندى نمازى
وقتىدر. قوياش بايوب بتكەندىن سوڭ يعنى شوندىن
باشلاپ، قوياش بايوش ياغندە كوكدە گى قزلىق
بتكەنگە قدرى آخشام نمازى وقتى چققاندىن
تاڭ توغانغا قدرى يەستو نمازى وقتىدر.
هر نمازنى اوزىنىڭ اپر كىن وقتىنىڭ قايسى
وقتندە ئوقوسادە دوستدر.

نمازنى قضا قىلو.

نمازنى عذر سز وقتندن كىچكتر و پاراميدر.
اگرده بر بر عذر بلهن، مثلا: يوقلاب قالو بلهن
يا ايسه اونتلو بلهن نمازى وقتنده اوقلمى قالسا،
آنى ايكنچى وقتنده اوقو فرضدر.
بولاي وقتندن كىچكتر ب اوقوغا « قضا قىلو »
ديلهر. قضا قىلورغا تيوشلى نمازلار بارى فرض
نمازلار بلهن وتر نمازى غنه در. جمعه، عيد تراويح
نمازلارى قضا قىلونمىلار. نمازنى يالگزغا قضا
قىلغاندا سوره لرنى يه شر ن اوقورغا، جماعت بولوب
اوقوغانده، قچقرب اوقولا تورغان نمازلاردا امام
قچقرب اوقورغا تيوشدر. نمازنى قضا قىلور آلدندان
اذان و قامت اوقو سنتدر. وقتنده اوقلماغان
نمازنى قايسى وقتدا قضا قىلسا كدا ياريدر،

نماز او قورغا ياراماغان وقتلار:
قوباش چققاندا، نه ق توش وقتنده، قوباش
باتقان وقتنده نماز او قورغا يلاميدر.

نمازده او قلا تورغان دعالار.
نمازده اوشبو دعالار او قولار: (۱) سُبْحَانَكَ
اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ
وَلَا إِلَهَ غَيْرَكَ.

معنى سى: ئى خدايم سىنى كىمچىلكلردن
پاكلیمین. سىنى ماقتاب اش باشلايمین. سىنىڭ
اسمىڭ بىك مبارك. سىن بىك اولوغسىڭ. سىندن
باشقا تىرى يوق.

(۲) التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ. السَّلَامُ
عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. السَّلَامُ

علینا وعلی عباد اللہ الصالحین! اشهد ان لا اله الا الله و انشهد ان محمدا عبده ورسوله.

یعنی: تل عباد تلری، تهن عباد تلری، مال عباد تلری
الله تعالی اوچوننگنه قیلونادر.

ای نبی، سینگا الله تعالی نك سلامی بولنسون.
رحمت و برکتلری ایرشسون. بزگه هم الله تعالی
نك بارچا ئیزگی بنده لرینه سلام بولسون. الله
تعالی دن باشقه تکرری یوق، محمد علیه السلام
آنك قولى همده پیغمبری دیب گواھلق بیره من.

اللهم صلّ علی محمد و علی آل محمد کما
صلّیت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم انک
حمیدٌ مجید. اللهم بارک علی محمد و علی

آل محمد كما بركاتِ علي ابراهيم و علي آل
ابراهيم انك حميدٌ مجيد.

معنى سى: اى خدايم ابراهيم پيغمبرگه و آنك
عائله سى نه و ياقنلارينه رحمت قيلغان كيك محمد
عليه السلام گه، عائله سينه، ياقنلارينه ده رحمت قيل.
سين بيك ماقتاولى، بيك اولوغسك. اى خدايم
ابراهيم پيغمبرگه، آنك عائله سى نه ياقنلارينه
بركت ايرشدرگه ن كيك، محمد عليه السلام گه،
آنك عائله سينه و ياقنلارينه دا بركت ايرشدر. سين
بيك ماقتاولى، بيك اولوغسك.

سوره‌لەر

هر بر نمازده فاتحه سوره‌سى اوقلادر.

فاتحه سوره‌سى.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ. إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ.
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ. صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ. آمين.

معنى سى: بارلق ماقتاوا، بوتون عالهمنى تربيه
قيلوچى، قيامت كونينك خوجه سى و عايت دهره جه ده
مرحمتلى بولغان الله تعالى گه قايتادر. بزيكاگنه
عبادت قىلابز و سيندنكنه ياردم استيبز. بزنى
توغرى يولغا كوندر، الارغه نعمتارك تىگهن،

آچووك توشمه گهن، آداشماغان و آزماغان كشيپلرنڭ
بوللارينا كوندرو. آمين. يعنى: بزنڭ دعابزنى
قبول قىل.

نمازده فاتحه سوره سندان باشقا قرآن كرېم دن
اوج آيت ياكه كوېره ك ياكه بىر سوره قوشلب
اوقلادر.

كوثر سوره سى.

اِنَّا اعْطَيْنَاكَ الْكُوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَاَنْحِرْ.
اِنَّ شَانَنَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ.

معنى سى: بز سىڭا بىك كوب نعمتلر بىردك.
شولاي بولغاچ سىن ربكڭڭ رضاسى اوچون نماز
اوقو، قربان چال، سىنى كېمسته تورغان طعن قىلا
تورغان كشيپلر خىرسز، خىردن كېسولگهن كشيپلرد.

اخلاص سورہ سی

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ. اللَّهُ الصَّمَدُ. لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ.

معنی سی: اللہ بر، ہر کم آثار محتاج، اول ہیچ کمدن تومادیدا، تودرمادیدا، آنک ہیچ بر تیکدہ شی بوق.

عصر سورہ سی.

وَالْعَصْرَ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ. الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ. وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ.

معنی سی: عصر زمان بلن آنت۔ قسم ایتم، انسان خسراں۔ ہلاکہ تدهدر۔ مہ گہر ایمان

كىلتورگەن ھەم ايزگى عمل قىلغان، ېر-ېرسىنى
حلق، ياخشىلىقغە اوندەگەن، صبرلىق قىلورغە
اوندەگەن كشىلرگەنە ھىسران-ھىلاكەتتە توگىلەردىر.

فلق سۈرەسى.

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ . مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ . وَمِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ . وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثِ فِي الْعُقَدِ .
وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ .

مەنىسى: اللە تەالى نىڭ بۈتۈن يارانقان نىر-
سەلر نىڭ شىر نىدىن، كىچەدەگى قارار نىغىلىق نىڭ
شىر نىدىن، يىلرگە اورگەن ساعىرلار نىڭ شىر نىدىن،
ھىسەن قىلغان ھاسىدلر نىڭ شىر نىدىن تاڭنىڭ رەببى
بولغان اللە تەالى گە سىغنامن.

الناس سورەسى .

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ . مَلِكِ النَّاسِ . اِلٰهِ النَّاسِ .
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ . الَّذِي يُّوسَّسُ فِي
صُدُورِ النَّاسِ . مِنَ الْاَجْنَةِ وَالنَّاسِ .

معنى سى: انسانلرنىڭ قىلبلىرىنىڭ وسوسە قىلغان
و اللەنىڭ ذكىرىدىن قاقچقان انسان و چىلرنىڭ شىرىدىن،
انسانلارنىڭ رەببى، مالىك ھىم آلەى بولغان اللە تەالىگە
سغىنامىن .

قىبلە - نىت .

قىبلە، آسيا قىطعە سىندا، عربىستاندا، مەكە مەكرمە
شەھرىنىڭ اللە تەالىنىڭ امىرى اىلە ابراھىم ھىم اوغلى
اسماعىل ئىلەھىمە السلام تارا قىندىن بنا قىلۇنغان مەسجىد

«كعبة الله» غا ايتوله در. بوتون دنيا يوزنده گى
مسلمانلار، نمازلار ينى شول كعبة الله غا قاراب
اوقورغا تيوشلى در.

نيت .

هر نمازنى، نماز اوقوماسدن تلك، اوقورغا
كريشه چهك نماز ينى كوكل بلهن نيت قيلورغا
تيوشليدر.

اذان وا قامت .

فرض نمازلارغا كرشور آلدندن، يالكز
اوقوغاندا، جماعت بلهن اوقوغاندا اذان
وقامت ايتو سنت در.
اذان اوشبوروشده ايتله ذر! الله اكبر دورت
مرتبه. معنى سى: الله تعالى غايت اولوغدر.

اشهد ان لا اله الا الله - ايكي مرتبه، اشهد ان
 محمدا رسول الله ايكي مرتبه. معنى سى: الله
 تعالى دن باشقه تكري يوق، محمد عليه السلام
 الله تعالى نك رسولي - ديب گواهلوق بيره من.
 حى على الصلاة - ايكي مرتبه. معنى: نمازغه
 آشوغوگز. حى على الفلاح - ايكي مرتبه. معنى عذابدن
 فوتولورغا آشوغوگز. الله اكبر ايكي مرتبه. لا اله الا الله
 بر مرتبه. معنى: الله تعالى دن باشقه تكري يوق.
 ايرته نمازى اذاننده حى على الفلاح دن سوڭ ايكي
 مرتبه «الصلاة خير من النوم» ديب ايتوله در. معنى سى:
 نماز يوقودن آرترغراقدر. قامت ده اذان كبنى در.
 تيك آنده «حى على الفلاح» دن سوڭ ايكي مرتبه
 «قد قامت الصلاة» ديبوله در. معنى سى: نماز وقتى
 بيتدى - ديگن سوزدر. اذان ايتكهنده اشاره
 بارماقلارينى قولاق تيشوگينه تغوب، باش

بارماقلارنى قولاق يوشاغىنە تىگوزب ايتورگە ھى
 ھى على الصلاة ديگەندە اولك ياقغا ايله نوب قاراب،
 ھى على الفلاح ديگەندا سول ياقغا ايله نوب قازاب
 ايتورگە تيوشليدر. قامت اوقوغانده قوللارن
 سالندىرپ تورولادر. اذان اوقوغاچ اوشبو دعانى
 اوقو ثوابليدر.

اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلاة القائمة
 آت محمداً الوسيلة والفضيلة والدرجة العالية الرفيعة
 وابعثه مقاماً محموداً الذي وعدته وأرزقنا شفاعته
 يوم القيامة أنك لا تخلف الميعاد. برحمتك يا ارحم
 الراحمين. معنى سى: تام بولغان اوشبو دعوتنك،
 حاضر بولغان نمازنىك ربى، محمد عليه السلام
 گە اوزك وعده قيلغان وسيله، اعلا اورنى،

الوغ دەرەجەنى ھەم ماقتالمىش اورننى بېر.
قيامت كۈنىدە مەھدەلىيە سەلامنىڭ شەفاعىتىنى بىزگە
رىزىقلاندىر. سەين وعدە كىدە خەلەق قىلمەيسەن.
اوزىڭنىڭ رەھمەتنىڭ ايلە رەھمت ايلە، اى رەھمت
قىلوچىلارنىڭ رەھمت قىلوچىراغى.

نەماز اوقۇرۇشى

نەماز اوقۇ تۇرغان كىشى، تۇھارتلى خالە اياق
اورا قىبلەغە قارشى يۈنەلۈرگەدە، نەيندى نەمازغا
كىرەشۈن كۈڭلەن نەيت ايتەرگە كىرەك. آندەن
سۈك قۇللارن قۇلاقلارنىنا تابا كىتروپ جە يۈب
يە رۇرگەدە باش بارماقلارن قۇلاق يۇمشاقلارنىنا
تەيدىررەكە (خاتۇن-قۇلارغا قۇللارن تەيك باشلارنىنە
خەتلى گەنە كۇتارۇرگە) ھە اللە اكبەر دىب ايتۇرگە
كىرەك. مەنىسى: اللە تەعالى بىك الوغدر. آندەن

سوڭ قوللارنى كندك آستى نورسينا كيترب (خانون-
 قزلارغە قوللارنى كوكرەك اوستينه كيتورب) اوڭ
 قولىنى سول قول اوستينه قوبارغادا، سبجانك دعاسى
 اوقورغا، اعوذ، بسم الله اوقورغا هم فاتحه سورەسى
 اوقب بتكەچ آمين دييورگە. معنىسى: قبول ايت
 ديگەن سوز. شولارنى اوقب بتكەچ نيندى بولسادا
 بر سورە اوقورغا كيرەك. سورە اوقلب بتكەچ
 قوللارنى تزا اوستينه قوبوب ركوع قىلوب اوچ مرتبه
 «سبجان ربى العظيم» ديهەرگە. معنىسى: الوغ ربمنى
 كىمچكلردن پاكليم. آندن سوڭ «سمع الله لمن حمده»
 ديب ئاياق اورا توررغا كيرەك. معنىسى: الله تعالى
 اوزن ماقتانغان كشى نك سوزن ايشوته. (امام غە
 اويوغان كشى «ربنا لك الحمد» ديور. معنىسى: اى،
 ربمز، سىڭانغە ماقتاوا). آندن سوڭ الله اكبر ديب
 سجده قىلورغە كيرەك. سجده دە وقت اوچ مرتبه

«سبحان ربى الاعلى» ديهەرگه كيرهك. معنىسى:
 غايت عالي بولغان ربمنى كېمچلىكلردن پاكلىم. نەق
 شول روشچە سجدەنى ايكى رەت قىلورغە ھم ايكنچى
 سجدەدن سوڭ، اللە اكبر ديب تورعا كيرهك.
 مونە نمازنىڭ ئەولگى تىكپىرندىن آلب سوڭغى سجدەنى
 قىلۇپ بىرگەنگە ھەتلى بولغان عمللرىنە ركەت دىلەر.
 ياكىدان آياق ئورە تورورغادا بىسم اللە اوقب
 تاغى فاتحە سورەسن اوقورغا، آمىن ديب تاغى
 سورە قوشارغا، تاغى اوھلگى ركەت دەگىچە
 ركوع ھم سجدەلەر قىلورغە كيرهك. ايكنچى
 سجدەنى قىلۇپ بىرگەچ اوتورورغەدا التحياتنى
 اوقورغا، آندىن سوڭ صلوات اوقورغا، آندىن سوڭ
 ئوڭ ياقغا قاراب «السلام عليكم ورحمة الله» يە
 سول ياقغا قاراب «السلام عليكم ورحمة الله»
 دىيەرگە كيرهك.

معنى سى: سزگە اللہ تعالى نك سلامى ورحمتى بولسون. سلام بېرگەچ «ربنا آتنا فى الدنيا حسنة وفى الاخرة حسنة و قنا عذاب النار» دىب دعا قىلنور.

معنى سى: ئى ربمىز، بىزگە دنيادا هم آخرتده ياخشىلىق ئىزگىلىك بىر، اوت عذابىدىن بىزنى قوتقار.

اۈچ - دورت ركعتلى نماز.

اۈچ ركعتلى نمازده ئىككى ركعت اوقب التحيات اوقوغاندىن سوڭ، تكبير ايتوب ياكادان توروب كېتەسكده بسم اللہ ايتوب فاتحه سورەسى اوقيسىڭ. فاتحه سورەسن اوقب بترگەچ آمين ديسىڭ، آندىن سوڭ تكبير ايتوب ركوعغە كېتەسك. آندىن سوڭ سجدە لىرنى قىلوب اوتراسكده تشهد و صلوات اوقب ايكى ياقغا سلام بېرەسك.

دورت ركعتلى نمازدا اوچنچى ركعتنىڭ سجدە-
لەرنىڭ تاغى تورب كىتوب اوچنچى ركعت داڭى
توسلى بىسم اللە اوقب، فاتحە سورەسى اوقب آمىن
دېسىڭدە تاغندا ركوع و سجدە لىر قىلب اوتراسىڭ.
اوتراچ تشهد و صلوات اوقب ايكى ياقغا سلام
بېرەسىڭ.

ايكى ركعتلى نمازلاردا بىر اوتراش، اوچ دورت
ركعتلى نمازلاردا ايكى اوتراش بولا. اوچ دورت
ركعتلى نمازلارنىڭ ايكى ركعتىڭ قالغان ركعتلىرى
بارى فاتحە سورەسى گنە اوقب، باشقە سورە
قوشلىمى.

نمازنى بوزا تورغان نرسەلەر.

نمازنى اوشبو نرسەلەر بوزا در: (۱) بىرگنە سوز
بولسا دا دنيا سوزن سويلەو. (۲) دنيا ئىشى اوچون

فچقرب يغللو كولو. ۳) آزغنا بولاسادا آشاو، ئچو.
۴) طهارت سندرو. ۵) تهنى يائيسه كيمى، يائيسه
نماز اوقى تورغان اورنى نجسله نو. ۶) كوكره كنگ
قبله طرفندن آوشووى.

۷) عورت آچلو. ۸) فرضلاردن بر فرضنى
قالدرماق. ۹) قول ايله بره ر نه رسه نى اوچ مرتبه
اشله مهك. ۱۰) بريولى اوچ آدم يورمهك. ۱۱) يازلغان
اورنلاردان قاراب اوقماق. ۱۲) ايرته نمازى
اوقغانده قوياش چقماق. نماز اوقغاندا شوشى
نرسه لرنگ برسى گنه. اشله نسه دا نماز بوزولادر،
نمازنى ياشكادان اوقورغا تيوش بولادر.

جماعت نمازى.

بر نيچه كشى جيولوب اوقغان نمازغا، جماعت
نمازى ديب ايتوله در. بش وقت فرض نمازن جماعت
بولوب اوقو سنت در. امام غه اويوغان كشى نمازنگ

بتون عمللرن مثلاً تکبیر، رکوع، سجده و باشقه لارن
 امام غا ایهروب امام آرتندان قیلورغا تیوشدر.
 اویوغان کشی نمازدا اوقله چاق سورهلر نی اوقماس،
 دعا و ذکرلر نی امام دا، اویوچیدا اوقرلار. امام
 ایرته نمازندا، آخشام و یستو نمازلارندا سورهلر نی
 قچقرب اوقر. باشقالارده یه شرن اوقر. اویوچی
 کشی برگنه بولغاندا. امام نك اولك یاغندا آزراق
 آرتداراق تورور. ایکی یاکه کوب بولغاندا امام دن
 آرتدا تورورلار. بر نیچه کشی جماعت بولب نماز
 اوقرغه بولسالار، آرادا عالمراگی امام بولور.
 علملری برده ره جه ده بولغاندا قرآنکه اوستاراغی،
 قرآنکه ده بر دره جه ده بولسالار تقوی ره گی،
 تقوی لکده ده بر بولسالار قارتراغی امام بولور.

نماز سوگنده اوقله تورغان دعا.

اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا صَلَاتَنَا وَصِيَامَنَا وَقِيَامَنَا وَقِرَاتَنَا
وَرُكُوعَنَا وَسُجُودَنَا وَقُعُودَنَا وَتَسْبِيحَنَا وَتَهْلِيلَنَا وَتَخَشُّعَنَا
وَتَضَرُّعَنَا. اللَّهُمَّ تِمِّمْ تَقْصِيرَنَا وَتَقَبَّلْ تَمَامَنَا وَاسْتَجِبْ
دُعَائَنَا وَاغْفِرْ أَحْيَانَنَا وَارْحَمْ مَوْتَانَا يَا مَوْلَانَا. اللَّهُمَّ
احْفَظْنَا يَا فَيَاضُ مِنْ جَمِيعِ الْبَلَايَا وَالْأَمْرَاضِ. اللَّهُمَّ
تَقَبَّلْ هَذِهِ الصَّلَاةَ بِفَضْلِكَ وَكَرَمِكَ وَلَا تَضْرِبْ بِهَا
وُجُوهَنَا يَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ يَا خَيْرَ النَّاصِرِينَ، تَوَقَّنَا مُسْلِمِينَ
وَالْحَقَّنَا بِالصَّالِحِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ
وَأَلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.
معنى سى: ای الله بزنگ نماز هم روزه نى، قیام،

قرائت، ركوع، سجده هم قعدە بزنى قبول ايت.
تسبيح، تهليل، خشوع هم دعا بزنى قبول ايت. اى
الله كيم عمللر مزننى تمام غا حساب ايت، دعا لار بزنى
قبول ايت، اى خوجه بز تركلەر يېزنىڭ گناھلار يېنى
عفو ايت، اولوكلەر يېزىڭە رحمت قىل. اى بىزگە
رحمت قىلوچى الله، ھەممە بلالردن، ھەممە آورولاردن
بىزنى ساقلا. اى الله فضلڭ، كەرەمك بىلەن شوشى
نماز يېزنى و باشقە عبادتلر بىزنى قبول ايت. اول
عبادتلر بىزنى يوزوبىزگە اورماغول. اى ھەممە
عالم نڭ حق معبودى، اى ياردم قىلوچىلار نڭ ايك
ايز گىسى، مسلمان بولغان حال بىز دە جان بىزنى آل،
و بىزنى ايزگى لرگە توتاشدر. بارچە خلق نڭ ايك
ايز گوسى بولغان محمد عليه السلام گە، آنڭ اهل
بىتى نە الله رحمت قىلسون.

مسافر

بر یوز کیلومیترا چاماسنده بولغان پیرگه بارونیهتی
ایله یولغا چققان کشیگه مسافر دیلار. شریعت مسافرگه
بعض بر اشلهرده ییکلک قیلمشدر. مثلا: آباق کیومی نه
مسح قیلومدتی اویده توروچینغا برتهولک بولغان حالده
مسافر اوچون اوچ تهولک در. مسافر دورت رکعت فرض
نمازلارنی ایکی رکعت کنه ئینوب اوقیدر. جمعه نمازی
اشار فرض توگلددر. روزا توتماسقه یاریدر. تیک
سوگندن روزه نی قضا قیلو تیوشدر. مسافر کشیگه
شریعتنک ییکلک لرندن فائده له نورغا بولادر.

بر شهر یاکه بر اولدا اون بش کون تورورغا
نیت قیلوب تورسا، شول تورغان پیرندا مقیم حکمنده
بولوب، مقیم واقتداغی روشده عمللهر قیلور. بر
شهر یاکه اولدا نیت قیلما ی غنا اون بش کون یاکه
آرتغراق تورسا، هاماندا مسافر حکمنده بولادر.

جمعه نمازی.

جمعه نمازی اویله نمازی وقتندا اوقله تورغان نمازدر. جمعه نمازی بالغ سلامت بولغان هر کمگه فرضدر. آورو، سوقر، ضعیف بولغان غدرای کشیلرگه فرض توگلددر. مسافرگه فرض توگلددر. جمعه نمازینک فرضی ایکی رکعتدر. ایکی رکعت فرضدن تلك جمعه خطبه سی اوقلهدر. خطبه اوقلهما غانده جمعه جمعه دان سانالمیددر. جمعه نمازینه گیلگهچده ایکی رکعت « تعیت المسجد » نمازی اوقوماق سنتدر. جمعه نمازینک سنتی دورتهر— دورتهر رکعتدن سیگیز رکعتدر. دورت رکعتی فرضدن تلك، دورت رکعتی فرضدن سوک اوقلهدر. سوگعی دورت رکعتدن سوک تاغندا ایکی رکعت نفل نمازی ئوقو ئهوابلیدر.

وتر نمازی.

وتر نمازی یەستو نمازندان سوڭ اوقله تورغان واجب نمازدر. وتر نمازی اوچ رکعتدر. وتر نمازی نڭ اوچنچی رکعتینی اوقب بتوب رکوع قیلنور آلدندان قوللازڭنی کونتهرب، قولاق یوہشاقلارینا تیگزب تکبیر ایتە سندە قنوت دعاسی اوقیسڭ. آندان سوڭ تە کبیر ایتوب رکوع قیلاسڭ. شولای ایتوب باشقە نمازلارنی تمام قیلغان کبک تمام قیلاسڭ.

تەجد نمازی اوقغان کشی وتر نمازینی تەجد نمازی دان سوڭ اوقو یاخشی. رسول بز محمد صلی اللہ علیہ و السلام وتر نمازینی ھەر وقت تەجد نمازندان سوڭ اوقغان.

قنوت دغاسی .

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ
وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ. وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ فَشُكْرُكَ وَلَا
نَكْفُرُكَ وَنُخْلِغُ وَنَتْرِكُ مِنْ يَفْجُرُكَ. اللَّهُمَّ أَيَّاكَ
نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّيُ وَنَسْجُدُ وَإِلَيْكَ نَسْعِي وَنَخْفِدُ نَرْجُو
رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ
مُلْحَقٌ.

معنى سى: ای الله بز سینده ن یاردهم سوربیز،
گناهلار بزی نی یارلقا و گنی سوربیز. سیکا توبه قیلابز.
سیکا ایمان کیتوره بیز. سیکا تهو ککل قیلابز.
سینی ماقتیبیز. نعمتلك اوچون سیکا شکرانه
قیلابز. کفرانه قیلیمبیز. سیکا قارشقان کشیده ن

بیزه بز. آنی تاشلیبیز. ای الله سیگاگنه عبادت
قبلا بز. سیگاگنه نماز اوقیبز سیگاگنه سجده
قیلابز. سیگاگنه یاقن بولورغا ترشابز. سیگا
عبادتکه آشوغابز. سینک رحمتکنی ایته بز، عذابکن
قورقابز، سینک عذابک سیگا اشانماغان کشیلرگه
ایرشه چه کتر.

تراویح نمازی

تراویح نمازی رمضان آیندا، یهستو نمازندان
سوك، وتر نمازندان تلك ثوقله تورغان سنت
نمازدر. تراویح نمازن ایکیشه رکعتدن یگرمی
رکعت اوقرغادا، سیگزر رکعت اوقرغادا پاریدر.
یگرمی رکعت اوقونک ثوابی کوپره کدر. تراویح
نمازنده هر دورت رکعتدن سوك بر آز یال ایتوب
تسبیح ایتوب اوترو ثوابلی در.

عید نمازلاری

عید نمازلاری یلینا ایکی گنه مرتبه او فلا تورغان
نمازلاردر. برسی رمضان روزه سنی توتوب بتکهچ
شوال آیینک برنچی کوننده او قلهدر. بو عیدکه
عید فطر (روزا عیدی) دیب آتالادر. ایکنچی سی
ذوالحجه آیینک اوننچی کوننده او قلهدر. بو عیدکه
عید اضحی (قربان عیدی) دیب ایتولهدر. عید
نمازلاری، جمعه فرض بولغان هر کمه و اجبدر.
عید نمازلاری هر ایکی سی ایکی شهر رکعتدر.
عید نمازلاری باشقا نمازلاردن آزغنا باشقه چه راق
اوقلهدر. عید نمازینا نیت قیلوب و قوللار کئی
قولاق یومشاقلارینا تیگیزب تکبیر ایتوب کرشلگهچ
سبعانک دعاسی اوقلور. آندان سوک نه وه لگی
تکبیر کبی قوللارک کوتارب بینه اوچ تکبیر ایتولور.
آندان سوک اعوذ بسم الله اوقب باشقا نمازدانغی کبی

سوره لر اوقرغا كرشلور. ايكنچى رگكت نك ركوع
تكبيرن ئەينمەس بورون ينع قوللارن كوتاروب
اوج مرتبە تكبير ايتولور. عيد نمازلارندا خطبە
اوقو سنت در. عيد خطبەسى، عيد نمازى اوقوغاندان
سوك اوقلە در. عيد نمازينك وقتى قوياش چغب
بر آز كوتەرلگەچ اوبلە وقتى كرگنچە در. روزە
عيدندا عيد دن الك فطرە صدقەسى واجب بولغان
كشى گە فطرە صدقەسى بيرو، قربان عيدندا عيد دن
سوك قربان چالو واجب در. قربان عيدندا ذوالحجە
آبى نك توقزنچى كونى عرفا كونى ديب آنالادر.
شوشى عرفە كونى بلەن عيد كونى نك اولگى اوج
كونلە رندا ھەر فرض نماز آرتندان، دورتنچى
كونندا ايرتە، اوبلە، ايكندى نمازلارى آرتندان
تشرىق تكبيرى ديب آتالغان تكبيرنى ايتو واجب در.
بوتنسى بيگر مى اوج نمازدا تكبير تشرىق ايتلە در.

تشرېق تكبېرى جماعت بولوب اوقوچيغادا، بالعز
اوقوچيغادا، مقیم گه دا مسافر گه دا واجب در. تكبیر
تشرېق قچقرب اوشبوروشده ایتوله در: الله اكبر
الله اكبر. لا اله الا الله والله اكبر. الله اكبر ولله الحمد.

میت و جنازه نمازی.

كشى وافات بولو ايله، ايك اَلِك بولور. كفن
سارولور. آندان سوڭ جنازه نمازی اوقلور. آندان
سوڭ قبر گه آلب بارب كوملور.

میت ایر كشى بولغاندا، كفننڭ اوچ قات بولووی،
خاتون بولغاندا بش قات بولووی سنت در. برنچی
قات كفن باشندن آلوب آياقا بیته رلك بولور. ایکنچی
قات كفن باشدان آياق اوچینا قدری بولور. اوچنچی
قات كفن بوتون گه وده نی اورتورلك بولوب باش
طرفندنده آياق طرفندندا بهیلرلك بولور. خاتونلار

اوچون تاغی ایکی کفن آرتدرلور. برسی باش
 بور که نچیگی ایکنچیسی کوکره کدن بهیلی تورغان
 نهرسه. میت فقیر بولب ایر بولسا، برنچی کفن،
 خاتون بولسا برنچی و بشنچی کفن بولماسادا یاریدر.
 سفرده بولو یا ئیسه باشقا بر ضرورت ایله کفن لك
 تابلماغاندا، میت نك كوله گی، یا ایسه نیندیدا
 بولسادا تازا نهرسه بلهن کفنله ب کومو یاریدر.
 کفن نك آق بولووی سنت در. آق نهرسه بولماسه
 باشقه توسدا یاریدر.

میت بولب کفنگه صالغناچ آکا جنازه نمازی
 اوقلادر. جنازه نمازی اوقو فرض کفایه در. یعنی
 میت نك اولم خبرینی ایشوتکه ن هر کم گه فرض
 بواب آرادن برسی اوقسا بوتونسینك اوستندن
 بورچ نوشه در. اگرده برسیده اوقوماسالاز بارسیدا
 گناهلی بولب قالالار.

میت که جنازه اوقو فرض کفایه بولغان کبک آنی
بوو، کفنلهو، قبرگه ایلتوب کوموده فرض کفایه در.
جنازه نمازی باشقه نماز لارغا قاراغانده باشقا چاراق
اوقلادر. جنازه نمازندا رکوع، سجده، اوترشلار،
سوره اوقولار یوقدر. جنازه نمازندا تکبیرلر ایتله،
دعالار اوقولا، سلام بیرله در. جنازه نمازی اوشبو
روشنده اوقله در: میت نڭ باشی قویاش بانشفه
قاراتوب یاتقرلوردا امام میت نڭ کوکره ک توغروسنده
اویوچیلار امام نڭ آرتندا صف-صف بولب تورورلار.
آندان سوڭ جنازه نمازی اوقورغا کوڭلدهن نیت
قیلنور. آندان سوڭ تکبیر ایتلور، سبحانک دعاسی
اوقلور.

بوندن سوڭره قوللارنی کونهرمیچه یهنده بر تکبیر
ایتلور. بوندان سوڭ صلوات اوقلوردا ناغی بر
تکبیر ایتلور. آندان سوڭرا جنازه دعاسی اوقلب

تاغی بر تکبیر ایتلوردا ایکی یاقفا قاراب سلام
بیرلور. جنازه نمازی اوچون بیلگلی بروقت یوقدر.

جنازه دعاسی .

اللهم اغفر لحیننا ومیتنا وشاهدنا وغائبنا وصغیرنا
وکبیرنا وذاکرننا وأنثانا. اللهم من احینته منا فاحیه
علی الاسلام، ومن توفیته منا فتوفه علی الایمان. اللهم
ان کان محسنا فزده فی احسانه وان کان مسیئا فتجاوز عنه

معنی سی: ای خدایم بزنگ ترکلرمز نیده، اولوکلرمز نیده،
بوندا بواغانلار بز نیدا، بولماغانلار بز نیده کچکنه.
لار بز نیدا، اولوغلار بز نیدا، ایرلار بز نیدا، خاتونلار-
بز نیدا، یارلقا. ای خدایم بزنگ ترکلارمزنی اسلام
دیننده یه شهت. اولوکلارمزنی ایمان بلهن اوتر.

أى خدايم، اگر بو ميت باخشى كشى بولسا ياخشىيلغىن
آرتدر. ناچار كشى بولسا آكاردان گناھلار ينى كىچ
آورونك حالن بلورگه بارولار، اولگه ندىن سونك آنى
قېرگه اوزاتولار بىك ثوابلى وسنت اشلەردر. ميتنك
ياقنلارن - ياقندا بولسالار بارب، يراقده بولسالار
خط بلەن تعزىه قىلو (يوباتو) بىك ثوابلى اشدر.

روزه

مسلمان بولوبده بالغ بولغان هر بر كشىگه رمضان
آينده روزه توتو فرضدر. روزه تاك بلنه باشلاغاندىن
آلوب قوباش بايغانغا قدرى آشاو، اچودن جماعدىن
توقتاب تورورغا ايتلەدر. روزه بولو اوچون اوز كىنك
روزه غە كرەچە گىكىنى كو كىلدەن نيت ايتەرگه كېرەك.
آشاو، اچو بىك آزغنه بولسادا روزه نى بوزادر.
نە مەكى نارتودا بوزادر. عذر سز روزه سن بوزغان
كشىگه قضا هم كفارت تېوشلى بولا. قضا دىب بر

کونگه بر کون روزه توتوغا، کفارت ديب بر کونگه
 توناشدن آلتمش کون روزه توتوغا، اگر ئاشکا کوچی
 بتمه سه آلتمش فقيرنى بر کون توپدرورغا ايتوله در.
 آلتمش فقيرنى بر کون توپدرور اورنينا بر فقيرنى
 آلتمش کون توپدرودا ياريدر. آوز آچقاندا اچکه
 صو کيتوب روزه بوزلو سه به بلى، قويلش باتماس
 بورون باتقاندر ديب اويلا ب آوز آچو سببلى.
 کوچله نو بلهن روزه نى بوزو سببلى کفارت لازم
 بولمى.

به لکى کونگه کون قضاغنه تيوش بولادر. روزه
 ايکه نلکنى اونوتوب آشاو بلهن همده تش آراسينا
 قسلوب قالغان واق نرسه لرنى يوتو بلهن، آوزغا
 توتون کيلوب کرو بلهن روزه بوزلميدر. ئچکه
 بيارميچه گنه آشنك توزون قاراو (تاتوب قاراو)
 بلهنده روزه بوزلميدر.

مسافرگه، آورو كشيگه، اوزينه يا ايسه قورساقداغى
 بالاسينه، ضرر كيلودن قورقسا، يوكللى خاتونغا بالاسينا
 يا ايسه اوزينه ضرر كيلودن قورقسا، بالا ايمزه
 تورغان خاتونغا روزه توتماسقا ياريدر. له كين بولارغا
 سوگنندن بر كونگه بر كون قضا لازمدر. ئشده ن
 قالغان قارتلارغه، بىك ضعيف كشيله رگه، بىك آور
 اشده بولوب بىك قانى اشله ر اشله و سببلى روزه
 توتا آلماسلق كشيله رگه، بر كون روزه توتو اورنينا
 بر فقيرنى بر كونگه بر كون تويدرو ياريدر. بز
 فقيرنى تويدرورغا كوچى يتماسه، روزه توتالماو
 سببلى بولغان گناهينك عفوينى سوراب الله تعالى گه
 دعا قىلور. روزه توتا تورغان كشى تون اورتاسندا
 سحر آشاو ثوابليدر. روزه بولاچاغى كنى كوگلدن
 نيت ايتو بىك ثوابلى اشدر. روزه توتام ديب سحر
 آشاو اوزى نيتدر. آوز آچقاندا دعا قىلو ئه وابلیدر.

دعا.

ای اللہ سینک رضالغک اوچون روزہ توتدم،
سینگا ایمان کیتوردم، سینگا تہوہ ککھل قیلدم،
سین بیرگن ریزق بلهن آوز آچدم، ابرتہ گدہ
رمضان روزہ سن توتماققہ نیت ایتدم.

ای بندہ لہرنک گناہلارینی یارلقاچی، مینم
قیلغان وقیلہ چاق گناہلارمینی یارلقا.

روزا بولغان کشی ہەر و اوقت توبہ نچیلکلی
بولو، یوق بار سوزلہرنی سوبلہ مہو. مومکین
قدری عبادتلہرنی کوبرہک قیلو تیوشدر.

حج.

حج دیب آسیا قطعہ سندہ عربستانده، مکہ
مکرمہ شہرندہ اللہ تعالیٰ نک امری ایلہ ابراہیم

هم اسماعيل عليها السلام بنا قىلغان مسجد - كعبة اللهغه
بارب عبادت قىلوغه ايتله در.

اول بيك مبارك اورن. رسول بيز محمد عليه السلام
شول كعبة الله بولغان مكه مكرمده توغان.
اكارغا آندا پيغمبرلك كىلگهن، اول آندا عبادت
قىلغان.

حجگه بارغان كشىلەر، كعبة اللهنى برنيچه مرتبه
ايله نوب ذكرلر ايتوب عبادتلىر قىلالار. عرفات
اسملى تاوغا بارب عبادت قىلالار. آندا تاغن باشقه
عبادتلىرده بار. حجگه بارغان كشىلەر، حج اوچون
مخصوص كىملەر كىلر. حج سلامت بولب، باررغا
كوچى يتكهن كشى گه گنه عمرينه برمرتبه فرضدر.
مكه مكرمده بولغان مبارك پىرلرنى، ابراهيم
هم اسماعيل عليه السلام بنا قىلغان مسجد - كعبة اللهنى
كوب، عبادت قىلوب، رسول الله محمد صلى الله

عليه وسلم وصحابه لرنك آياق باسقان بپرلرده
يورب، رسول الله هم صحابه لرنك زمانن ئيسكه
توشورب، كوكلله ربزنى نچكهرتب، كوزلربزدن
مولدره تب يه شلهر اعزب، الله تعالى گه زاريلقلار
قيلب قايتوبزنى نصيب ايله سون. آمين. مدينه
منوره ده رسول بز محمد صلى الله عليه وسلم نك
قبرى. روظة مطهره نى زيارت قيلوب، رسول الله
نك اوزن كورگه ن كى شادلانب ايمانلار بزنى
نغتب قايتورغا نصيب ايله سون. آمين.

کتاب اچنده گيله ر:

بیت	
۳	اسلام دینی
۴	ایمان اعتقاد
۵	بنای اسلام
۹	عبادت
۱۰	بو عبادلرنك برسی نمازدر
۱۱	طهارت آلماق روشی
۱۲	آیاق کیوملرینه مسح قیلماق
۱۳	طهارتنك فرضلری
۱۴	طهارتنك سنتلری
۱۵	جراحتسکه مسح قیلو

بیت	
۱۶	عذرلی کشی
۱۷	تیمم
۲۰	فرض، واجب هم سنت نمازلار
۲۱	فرض نمازلارنڭ وقتلری
۲۲	نمازنی قضا قیلو
۲۳	نماز او قورغا یاراماغان وقتلار:
۲۴	نمازدا او قلا تورغان دعالار.
۲۵	سوره لر.
۳۰	قبله - نیت.
۳۱	اذان و قامت.
۳۳	نماز او قو روشی
۳۸	نمازنی بوزا تورغان نرسه لر.
۳۹	جماعت نمازی
۴۰	نماز سوغمنده تاوقله ورغان دعا
۴۲	مسافر
۴۳	جمعه نمازی

بیت	
۴۴	وتر نمازی
۴۵	قنوت دعاسی
۴۶	تراویح نمازی
۴۷	عید نمازلاری
۵۰	میت و جنازه نمازلاری
۵۳	جنازه دعاسی
۵۴	روزه
۵۷	روزه دعاسی
۵۷	حج

اورتا آسیا و قازاقستان مسلمانلری دینسی باشقارمه سی
 بویورتمه سی بیلان تاشکینت ، مطبوعات ، پالیگرافیا
 ایشلاب چیقاریش بیرلاشمه سی نینگ باسمه خانه سیدا
 چاپ ایتیلدی ،

بویورتمه رقمی ۶۰۴۲
 نسخه سی (تیراژی) ۱۵۰۰۰۰ مینگ
 نوائی کوچمه سی ۲۰